

Kildepakke 1

**Ejbybunkeren og den
hemmelige gang**

Ejbybunkeren og den hemmelige gang

Kildepakken indeholder:

- Kilde 1: Socialistisk Information d. 10.6.1988, "*Demokrati med blind makker*" i udpluk.
- Kilde 2: 1 artikel fra Rødovre Avis d. 14.6.1988
- kilde 3. 1 artikel fra Land og Folk d. 11.6.88 s.2
- Kilde 4: 1 satiretegning fra Det Fri Aktuelt d. 11.6.1988

Baggrund

I 1980'erne havde Ejbybunkeren to funktioner. I dele af bunkeren var der et tophemmeligt militært kommunikationscenter. Resten af bunkeren var forberedt som krigshovedkvarter for Militærregion VI, hvis Den Kolde Krig blev varm. Militærregionen VI var den militære myndighed, der skulle lede det lokale forsvar af København og Nordsjælland.

Kommunikationscenteret var døgnbemandet af 4-6 kommunikationsspecialister fra Telegrafregimentet, der var på vagt 24 timer ad gangen. Krigshovedkvarteret var kun bemandet i forbindelse med øvelser.

I 1988 bragte bladet "Socialistisk Information" et særnummer, hvori de påstod, at der fandtes en 10 km. lang tunnel fra Kastellet til Ejbybunkeren, og at Ejbybunkeren blev brugt af Forsvarets Efterretningstjeneste som lyttecentral. Dette affødte en del debat i medierne, og sagen endte helt oppe på forsvarsministerens bord. Forsvarets Efterretningstjeneste afviste alle påstande. Kildepakken omhandler debatten.

Arbejdsspørgsmål til kildepakken:

- Hvad handler historien om?
- Hvad påstår Keld Jensen, at der foregår i Ejbybunkeren?
Læs kilde 1, s. 8, 1. spalte og kilde 4
- Hvilken sammenhæng påstår Keld Jensen mellem Kastellet og Ejbybunkeren?
Læs kilde 1, s. 12, 1. spalte
- Hvem er Keld Jensen?
Læs kilde 2, 1. spalte
- Hvad er Keld Jensens argumenter for historien?:
Læs kilde 1, s. 8 og 12
- Hvad skriver Rødovre Avis om Keld Jensens påstande og kilder?
Læs kilde 2
- Hvad for en slags blad er Socialistisk Information (kilde 1)?
Læs venstre spalte ved indholdsfortegnelsen
- Hvad er Rødovre Avis for en slags avis?
- Skriver avisen noget om deres politiske holdning?
Sammenlign kilde 1 og 2
- Hvilke motiver kan de forskellige aviser/blade have til at bringe historien?
- Hvad er Keld Jensens formål med at skrive historien?
Sammenhold kilde 1 og 3
- Er det sandsynligt, at en sådan tunnel som beskrevet eksisterer i virkeligheden?
Kom med egne argumenter.
- Kender I eksempler på lignende "konspirationsteorier" i dag?
- Hvordan skelner man mellem "real news" og "fake news"?
(brug jeres kildekritiske værktøjer)
- Hvad kan der være af fordele ved at bringe historier uden kilder?

AFLYTNING

SOCIALISTISK INFORMATION

er et revolutionært marxistisk tidsskrift i politisk solidaritet med Fjerde Internationale.

SOCIALISTISK INFORMATION

har til opgave at beskrive og analysere arbejderklassens kamp for en socialistisk revolution i de højtudviklede, kapitalistiske lande; kampen mod det stalinistiske bureaukrati og for arbejderdemokrati i de deformerede og degenereerede arbejderstater; og kampen mod imperialismen og for socialisme i de afhængige lande. Artiklerne vil i videst muligt omfang være skrevet af aktive deltagere i kampen i alle tre områder.

SOCIALISTISK INFORMATION

har derudover til formål - gennem debat og fremlæggelse af egne forslag - at bidrage til samling af venstrefløjen og arbejderklassen i Danmark omkring den revolutionære marxisme og opbygningen af et revolutionært arbejderparti på massebasis.

SOCIALISTISK INFORMATION

redigeres af et udvalg bestående af Poul Funder Larsen, Keld Jensen (ansv.) Ørn Olafsson, Mads Bruun Pedersen, Preben Sørensen, Jens Toft, Michael Steffensen, Søren Lassen. Signerede artikler står for forfatternes egen regning.

SOCIALISTISK INFORMATION

udkommer seks gange om året. Løssalgprisen er 20 kr. Abonnementsprisen er 90 kr. for seks numre. Der kan tegnes abonnement ved at indbetale beløbet på giro 705 65 91, eller ved at sende check eller kontanter til:

SOCIALISTISK INFORMATION

Gl. Munksgade 7, 8000 Århus C.
Tlf.: 06 13 71 82.

Henvendelse til redaktionen:

SOCIALISTISK INFORMATION

Nørre Alle 11 A, 4. et.,
2200 København N.
Tlf.: 01 39 79 48.

Eget tryk

Deadline for Socialistisk Information
nr. 27:
22. august, 1988.

ISSN 0108 - 1861

Indhold

S. 4

Forord ved Jens Toft,
fredspolitisk ordfører for SF.

"...Nogle vil uden tvivl råbe "spionage" efter artiklens indhold..."

S. 7

Introduktion

"...det er de militære myndigheder selv, der har fastsat grænserne for hemmelighed og offentlighed. Deres overdrevne hemmelighedskræmmeri skyldes ikke hensynet til rigets sikkerhed, men til de militære myndigheders og de ansvarlige politikeres egen sikkerhed..."

S. 8

Lyttecentralen på
Vestvolden

"...det er under jorden, det foregår. Der sidder undergrundsfolket - et ukendt antal militærfolk - i en kommandobunker. Hos militæret hedder den Ejbybrobunkeren..."

S. 12

Kastellet - tur/retur

"...stålpladerne hæves igen, og turen starter for alvor. El-køretøjet bevæger sig langsomt afsted gennem en tunnel. Overalt er undergrundslagene dækket af stålplader..."

S. 18

Kabelbundterne til
bunkeren

"...det militære specialnet, kan ekspedere op til 30 millioner instruktioner pr. sekund..."

S. 23

Centralhjernen

"...så ved vi nu også, at disse aflytninger på grund af den manglende politiske kontrol kan være så omfangsrige, så det overgår selv de mest kritiske menneskers fantasi..."

S. 27

Demokrati med blind
makker

"...det danske demokrati står overfor en alvorlig trussel. Når vigtige politiske afgørelser drøftes og besluttet, kan Forsvarets Efterretningstjeneste sidde med ved bordet, som blind makker..."

S. 32

Lovgivningen

"Værsgodt! Spionér, som I har lyst til! Men kun under ekstraordinære forhold! Sandsynligvis er det den militære efterretningstjeneste, der selv har givet lovforslaget denne formulering..."

S. 38

Forsvarets
Efterretningstjeneste -
staten i staten

"...rekrutteringen til FET og til FET's aflytningsarbejde er ikke kontrolleret udefra. Den eneste garanti, som de ansvarlige politikere kan give, er, at medarbejderne ikke kommer fra den danske venstrefløj..."

S. 45

Farce eller tragedie?

"...i første omgang har man svært ved at tro på historierne, men efterhånden står det klart, at man igen står med en afsindig historie fra det hemmelige Danmark..."

Redaktionen er afsluttet den 4. juni 1988.

Noter er placeret ved afslutningen af de enkelte kapitler. Litteraturliste efter artiklen.

Lyttecentralen på Vestvolden

TV-journalisten Poul Martinsen havde været en smuttur i Norge. Der havde han besøgt den spiondømte norske karricre-diplomat Arne Treholt i fængslet. Poul Martinsen researchede til en TV-udsendelse om Treholt-sagen - det gjorde han sammen med de daværende TV-journalister Erik Stephensen og Jørgen Flindt Pedersen.

Fra det tidspunkt - foråret 1987 - blev formodentlig alt, hvad Poul Martinsen sagde i telefonen i hjemmet på Solsortvej opsnappet, aflyttet og registreret af Forsvarets Efterretningstjenestes underjordiske lyttere. På anmodning fra - må vi antage - NATO-partneren Norges militære efterretningstjeneste. Præcis som den amerikanske efterretningstjeneste for år tilbage havde udspioneret Arne Treholt på anmodning fra samarbejdspartneren i Norge.

Sandsynligvis blev der samtidig startet aflytning af Erik Stephensens og Jørgen Flindt Pedersens telefoner, selv om de kort efter hoppede af projektet for at blive chefredaktører på Det fri Aktuelt. Men hvordan og hvor kunne en sådan aflytning ske?

De tre journalisters fælles arbejdsplads på det tidspunkt, TV-byen, ligger tæt på et af storbyens rekreative områder, Vestvolden. Det gigantiske fæstningsværk rundt om København, som i dag er et fristed for hundeluftere, kondiløbere og legende børn. Vestvolden skærer bl.a. igennem den fredelige Rødovre Kommune. På den østlige side af volden ånder alt ro og idyl. Længs Vestvolden nord for Jyllingevej passer folk deres pyntelige kolonihaver bag afskærmende hække. Syd for Jyllingevej passer folk deres villaer og parcelhuse bag ligusterhækkene.

Midt i al den idyl sidder aflytterne fra Forsvarets Efterretningstjeneste - her flyttede de ud, da de i hast måtte rømme lyttecentralen i Kejsergade midt i København i 1969.

Mellem villaernes TV-antenners knejser en kæmpe-mast. Den står på selve Vestvolden og er fyldt med alskens elektronisk isenkram. Bortset fra at masten er stor, så afslører den egentlig ikke noget. Ikke umiddelbart. Det gør heller ikke det indhegnede område på Vestvolden, hvor den står. Udover telemasten er der tilsyneladende kun et par små huse bag hegnet.

Det er under jorden, det foregår. Der sidder undergrundsfolket - et ukendt antal militærfolk - i en kommandobunker. Hos militæret hedder den Ejbybrobunkeren.

Trods indhegningen ser området ikke ud af noget særligt. Kun et par skilte med militære koder og et skilt med »militært område, adgang forbudt« vises, at området er militært.

Bag den almindelige indhegning er der yderligere lavet afspærring med ruller af pigtråd. Omkring selve bunkeren er der endnu et hegn. Mod vest fungerer den

oprindelige voldgrav som afskærmning.

Intet tyder på nogen særlig trafik til stedet. Fra Jyllingevej fører en mindre vej til anlægget. Grene og blade på vejen viser, at den sjældent eller måske aldrig bliver brugt.

Sydfra er der også en låge. Indenfor den en mindre, asfalteret plads. Normalt står der på denne plads en eller to biler.

Tilsyneladende er der meget lidt aktivitet her. Sådan vil forbipasserende opfatte det. Og det er præcis meningen. Men den manglende aktivitet er netop kun tilsyneladende. For bunkerens personale kommer slet ikke ind denne vej. Det ville vække alt for stor opmærksomhed. De går således, efter alt at dømme, ned uden for selve det militære område - et sted i nærheden og et sted ti kilometer væk.

Indgangen i nærheden af Ejbybrobunkeren har forfatteren endnu ikke lokaliseret. Men den skal have den egenskab, at det militære personales privatbiler kan forsvinde i mængden. Flere muligheder er derfor op-lagte:

- Slotsherrnsvej 113, hvor der er indrette "Politiskole". Ifølge pålidelige informationer har forsvaret i forvejen udstationeret en "rulle-marie" på adressen. "Rulle-marie" er en kørende robot til demontering af bomber.

- IBM's tekniske afdeling tæt på bunkeren ude på Ejby Industrivej. Under IBM er der en større parkeringskælder.

- Et sted tæt ved Rødovre Centret, der har et hav af parkeringspladser og en konstant vrimmel af mennesker. Ved Minervavej øst for butikscentret har der tidligere været et militært ammunitionsdepot. Dette depot virkede sammen med Vestvolden, da den endnu var militær. Derfor kan der være en gammel forbindelsesgang under jorden. Som et kuriosum kan nævnes, at PET i 1970'erne havde en adresse i Rødovre Centret.

- Kælderen under politigården i Rødovre er en tredje mulighed. Her har Hjemmeværnet i forvejen skydebane.

- en fjerde mulighed er et område ved Vestvolden umiddelbart nord for Roskildevejen. Dvs. i forbindelse med den tidligere Vibholmstilling ved Roskildevejen.

- En femte mulighed er, at personalet går ned i en tunnel fra Avedørelejren. Luftværnsregimentet havde denne lokalitet i 1953, hvor Ejbybrobunkeren blev planlagt.

Det er, så vidt forfatteren har kunnet erfare, ikke denne vej Forsvarets Efterretningstjenestes folk går ned i bunkeren. Det er Flyvevåbnets folk, der går ned her. De arbejder nemlig også i bunkeren.

Flyvevåbnets virke i bunkeren har også i vidt omfang

AFLYTNING

været hemmeligholdt. Det var, da Flyvevåbnet rykkede ind, at det gamle fæstningsanlæg blev til en kommandobunker.

Ejbybunkeren blev bygget i forbindelse med et eksisterende militært fæstningsanlæg på Vestvolden. Det var i perioden 1883-1892 Vestvolden blev anlagt.

Kort over området. Det militære område, hvorpå Ejbybunkeren ligger, er indrammet. Byrådet og den tekniske forvaltning i Rødovre Kommune er ikke specielt glade for det militære anlæg. Mindst to gange har der været anledning til konflikter mellem kommunen og de militære myndigheder. Første gang var da kommunen ønskede at videreføre stianlægget langs Vestvolden helt ud til Jyllingevej. Det modsatte de militære myndigheder sig prompte. Næste gang bad den tekniske forvaltning om at få lov til at beskære eller fælde nogle syge elm træer inde på det militære område. Men kommunens tekniske forvaltning fik forbud mod overhovedet at få adgang til området.

Ejbybunkeren blev først vedtaget bygget i 1953. Vestvolden blev som helhed allerede nedlagt i 1920. Kort fortalt er Vestvoldens historie og principperne i dens indretning:

København har fra slutningen af 1200-tallet været omgivet af fæstningsværker, der skulle forhindre fjender i at trænge ind i byen.

Det var kongerne Frederik III og Christian IV, der befæstede den nyere tids København. Deres befæstningsanlæg bestod af de endnu eksisterende voldanlæg fra Kastellet gennem parkanlæggene til Christianshavns Vold. Størstedelen af disse anlæg blev taget ud af militær brug i 1867. Men allerede i 1885 virkeliggjorde Estrup og hans regering planerne om et nyt fæstningsbyggeri. Dette nye byggeri bestod af en vestfront fra Køge Bugt til Utterslev Mose, en nordfront fra Gladsaxe til Øresund, en søfront fra Klampenborg til Kastrup og en sydfront, som oprindeligt bestod af Christianshavns Vold, senere af en fremskudt linje mellem Dragør Fort og Kongslundens Batteri. Det er Vestfronten, der er interessant i denne sammenhæng:

Vestvolden består egentlig af to fronter. Den ene front ligger mod syd og vender mod vest. Deraf navnet Vestfronten. Den nordligste del vender mod nordvest og nordøst og kaldes Husum-fronten. Byggeriet på Vestfronten og Husumfronten kaldes populært for Vestvolden.

Vestvoldens officielle navn er Vestencienten. Enciente er et fransk, teknisk udtryk for en sammenhængende fæstningslinje. Ejbybunkeren ligger på det, der i Vestvolden hedder punkt XV. Oprindeligt virkede den som en såkaldt kaponiære. Ideen i hele Vestvolden er den regelmæssigt brudte frontlinje med ialt 23 fronter, der hver kunne flankeres (beskydes på tværs af angrebsretningen) langs gravens vandspejl fra de såkaldte kaponiærer, der var indbygget i brudpunkterne. Fra kaponiæren på punkt XV kunne man beskyde 600 meter voldlinje mod nord.

Ejbybunkerenes nyere historiske baggrund findes der næsten ingen oplysninger om. Et af de få steder, den er omtalt, er i en jubilæumsbog fra Kystartilleriøreningen:

»I 1950 oprettes så det tredje værn Flyvevåbnet med en Flyverkommando i Vedbæk. Man finder det på dette tidspunkt hensigtsmæssigt at tilknytte den overordnede luftværnsartilleriofficer til denne stab. Den videre planlægning hos den overordnede luftværnsartilleriofficer går på en filosofi, at det fortsat er meget væsentligt, at man luftforsvarer København med alle dens installationer, bl.a. dens havn, men det var også væsentligt at beskytte regering og Folketing.

Denne filosofi munder ud i en etablering af tre permanente skytstillinger for 90 mm luftværnsskyts. Disse tre stillinger blev etableret i Avedøre Syd, en på Vognmandsmarken ved Ryvangs Kaserne og en på Kløvermarken. Styringen af disse tre permanent etablerede stillinger skete fra Flyvestation Værløse, idet man herfra skulle have informationer om fly over dansk luftrum.

Styringen fra Flyvestation Værløse har imidlertid meget ringe vilkår, og til sidst besluttes det i 1953 at bygge

Kastellet - tur/retur

Forsvarets Efterretningstjeneste (FE) har sit offentlige hovedkvarter i en fredet, idyllisk tre-etagers ejendom i Kastellet midt i København. Et smukt område, et åndehul i storbyen, hvor turister og alle andre frit kan bevæge sig hen til huset, hvor efterretningstjenesten har til huse. Idyllen dækker, efter hvad alt tyder på, over et af landets mest hemmelige anlæg:

Ejbybrobunkerens anden indgang.

Denne indgang kan kun benyttes af FE-personalet i Ejbybrobunker. FE-personalet kan sandsynligvis også bruge indgangen i nærheden af Ejbybrobunker. Det er derfor usikkert, hvor meget de benytter indgangen fra Kastellet.

En tur fra Kastellet til Ejbybrobunker må foregå nogenlunde sådan:

På Kastellet går man ind i en elevator. Den drøner nedad - helt ned i kalkundergrunden cirka 20-30 meter under jordoverfladen.

Elevatorens placering på Kastellet er ganske vist ikke kendt. Men der er en oplagt mulighed: Det kan være i området omkring Ny Kaserne og Depotbygningen, hvor Forsvarsstaben havde hjemme, indtil den ligesom Operationscentral 530 fra Ejbybrobunker, blev flyttet til Vedbæk i 1972. I dette område byggede tyskerne under krigen en kommandobunker. Denne kommandobunker har de militære historikere »glemt« at fortælle om - f.eks. er den ikke behandlet i det digre værk »Kastellet gennem 300 år«, hvor tyskernes andre byggearbejder på Kastellet er beskrevet. Kommandobunker er derimod medtaget på tyskernes egne kort fra 2. Verdenskrig.

Vel nede med elevatoren skal man vente et øjeblik. Så kommer tilladelsen til at sætte sig på et lille el-køretøj.

Turen er startet, men afbrydes næsten omgående. En stålplade sænkes ned foran køretøjet. En anden sænkes ned bagved. Herefter kan køretøjet hverken komme frem eller tilbage. Ovenfra - igennem noget, der ligner en mat rude - iagttages og fotograferes passage-erne. Stålpladerne hæves igen, og turen starter for alvor. El-køretøjet bevæger sig langsomt afsted gennem en tunnel. Overalt er undergrundslagene dækket af stålplader. Tunnellen er så stor, at to el-køretøjer kan passere hinanden. Mere end 10 kilometer lang er tunnelen, og først efter cirka 30 minutter efter fotograferingen er el-køretøjet fremme ved Ejbybrobunker. Da er der gået cirka 45 minutter, siden man steg ind i elevatoren.

Hvor meget, dette utrolige underjordiske anlæg, bruges til at transportere personalet til Ejbybrobunker og retur til Kastellet, vides endnu ikke. Muligvis bruges det mest til at transportere forskellige ting, papirer, dokumenter f.eks., fra det ene sted til det andet.

Ja, det lyder utroligt, at der under københavnernes

fødder skulle ligge et sådant anlæg. Men ved at kigge lidt på Københavns historie, specielt anvendelsen af undergrunden til forskellige infrastrukturanlæg, bliver tilstedeværelsen af en sådan tunnel mindre utrolig:

De hemmelige tunneler

Allerede i den tidligere middelalder havde man kendskab til Københavns undergrundsforhold. Undergrunden kom frem i lyset ved udgravning af voldgrave, lergrave og de tidligere forsvarsværker. Igennem hele byens historie har der desuden været anvendt kalksten fra Saltholm. Det vidner bl.a. de ældre bygninger i København om.

Først i forrige århundrede begyndte man at gennemføre egentlige undersøgelser af undergrunden, fordi byen skulle sikres med vandforsyning fra dybe boringer. Samtidig startedes anlægsarbejder, hvor kloak- og vandledninger m.m. blev etableret i tunneler nede i selve undergrunden.

Når tunnelbyggeri i undergrunden skal gennemføres er der mange forhold, der skal undersøges. Under københavnernes fødder eksisterer der en fantastisk verden: Under et mindre lag af fyld og jord findes en undergrund, som forskere selv i dag kun delvist har udforsket. 10-20 meter nede bliver undergrunden fast som klippe. For størstedelen består den af kridt og kalk. Aflejringerne af kridt og kalk m.m. kan være meget forskellige over en længere strækning. Der kan være sprækkezoner, der gennemstrømmes af tonsvis af vand. Gletschere, smeltevandfloder og lignende fra de forskellige istider kan have skrabet eller slebet undergrundslag væk på visse lokaliteter, mens de andre steder har ladet samme lag uberørt. Det er i denne forunderlige verden efterretningstjenesten udfører deres arbejde.

I hvilke undergrundslag ligger Forsvarets Efterretningstjenestes hemmelige tunnel?

Hvis den havde ligget i de øverste lag, måtte den ligge som almindelige kloak- og forsyningsledninger. Dvs. at den skulle følge selve gadenettet. Hvis den skulle placeres i de øverste lag under eksisterende bygninger, ville der ved anlæggelsen og senere være alvorlig risiko for skader på disse bygninger. De øverste lag består i det indre København af tykke lag af fyld. Dvs. lag af affald og lignende fra tidligere tider. Dette affaldslag kan være mange meter tyk og er aldeles ustabil.

En tunnel umiddelbart under gadeniveau ville desuden altid være i fare for at blive opdaget i forbindelse med gravearbejde til bygninger og ledningsarbejder. Derfor ville det for sådanne tunneler være nødvendigt

Afviser påstand om lyttecentral

Den ny Rødovre Avis på besøg i bunkeren på Vestvolden

-Det er galimatias at hævde, at her skulle være en lyttecentral. Og den hemmelige tunnel til Kastellet eksisterer heller ikke.

Det siger oberstløjtnant J.D. Thomsen, næstkommanderende i forsvarets region VI, som i krigstilfælde vil holde til i bunkeren på Vestvolden nær Jyllingevej. Af Rødovre-borgere mest kendt som det sted, hvor den store mast er placeret.

Geografen Keld Jensen har i et særnummer af tidsskriftet Socialistisk Information oplyst, at Forsvarets Efterretningstjeneste beskæftiger 50-100 mennesker i bunkeren med aflytning af civile danskere og de udenlandske ambassader.

Fra bunkeren skulle der desuden gå en 10 km lang tunnel til efterretningstjenestens hovedkvarter på Kastellet, så aflytningspersonalet ugenert kan komme frem og tilbage, mener Keld Jensen.

Begge dele afvises kategorisk af oberstløjtnant Thomsen.

Den ny Rødovre Avis var sammen med repræsentanter

fra kommunen på rundvisning i den meget omtalte bunker mandag eftermiddag, udstyret med et gæstekort påtrykt »krigshovedkvarter« efter vor identitet var blevet dokumenteret.

På parkeringspladsen holdt fem personbiler, og til daglig er der 6-8 ansatte på stedet.

Bunkeren er i to etager, og hver etage er på ca. 150 m². Rundvisningen omfattede størstedelen af bunkeren, men dog undtaget den såkaldte FIKS-central. Det står for Forsvarets Integreerede Kommunikations System og er et kommunikationssystem, der er med til at opretholde forbindelsen mellem forsvarets forskellige hovedkvarterer og de NATO-allierede.

Centralen

-Her er så den påståede lyttecentral, siger oberstløjtnant Thomsen og slår ud med arme.

Det er bunkeren kommandor, der vises frem. Den består primært af borde med en halv snes telefoner samt forskellige kort på væggen.

-Der kan ikke foregå me-

gen aflytning herfra, som den ser ud.

Kommandocentralen bruges ikke til daglig, men skal i krigssituationer være det sted, hvor repræsentanter fra forsvar, hjemmeforsvar, politiet, civilforsvar og civilforsvarsregionerne skal samles.

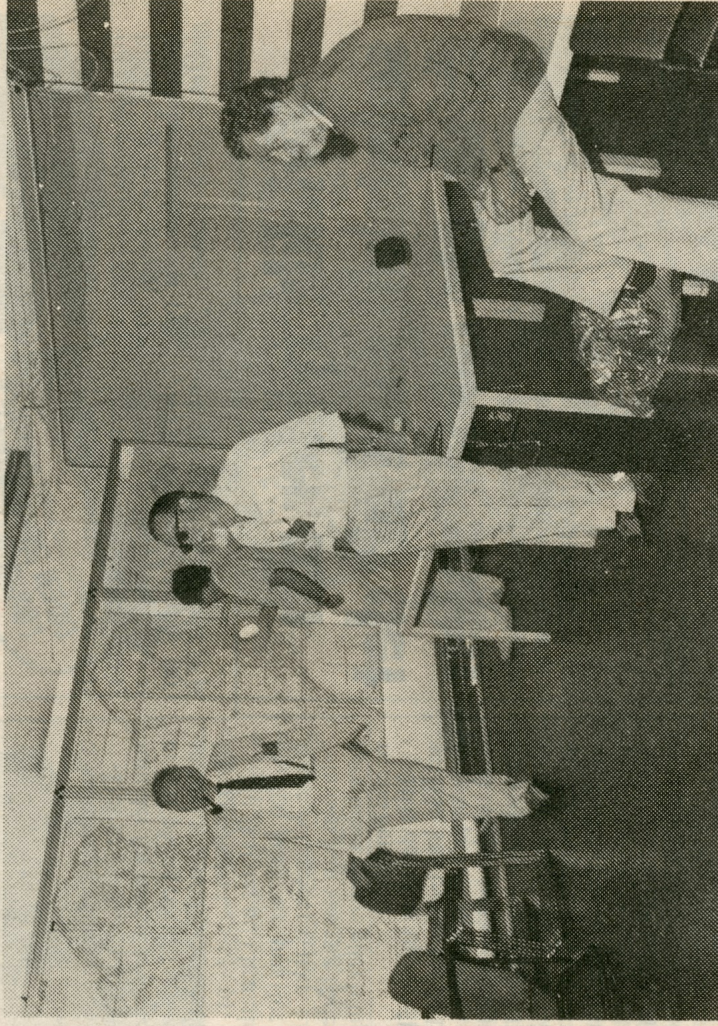
De skal primært indsamle informationer fra især hjemmeforsvar i regionen og give oplysningerne videre til forsvarskommandoen.

På kortene på væggen kan markeres oplysninger om forsyningslinjer, fjendebilledet og vanskeligt passable vandløb, baseret på oplysninger ude i marken.

Telegraf

Til daglig fungerer det militære anlæg udelukkende som en telegrafstation, hvor den høje mast modtager og sender meddelelser.

-Der er ingen installationer på masten, der kan bruges til aflytning. Den har ingen radar, men indgår i forsvarets interne kommunikationssystem, fastslår oberstløjtnant Thomsen.

-Hvor vigtig er bunkeren her som bombemål for fjenden?

-Efter min vurdering vil den ikke have samme prioritet som eksempelvis radiohuset, telefonhuset eller politigården.

Det var dagbladet Det fri Aktuelt, der var først med historien om lyttecentralen. Kan de komme ind?

-De kan få en rundvisning mægen til den I får nu, men de må selvfølgelig aftale besøget i forvejen som alle andre. Personalet har ordre til at afvise alle uanmeldte besøgende, siger oberstløjtnant Thomsen.

Fastholder

Keld Jensen fastholder over for dagbladene, at hans

oplysninger er korrekte, men vil ikke fortælle, hvilke kilder han har brugt.

Keld Jensen hævder, at en række kendte danskere i en årrække er blevet aflyttet og registreret fra bunkeren på Vestvolden:

-Udviklingen fra Kejsergade til Jyllingevej har været som en flytning fra en mindre baggårdsindustri med håndværksredskaber til en kæmpemæssig, avanceret computerindustri med anvendelse af højteknologisk udstyr, skriver Keld Jensen.

Ud fra rundvisningen at dømmes synes der ikke megen plads til dette i bunkeren ved Jyllingevej.

Sagen har fået SFs for-

Kommandocentralen i bunkeren på Vestvolden. På kortene i baggrunden kan situationen indtægtes på basis af de oplysninger, der er indrapporteret. Bunkeren inspiceres her af borgmester Per Møller, kommunaldirektør Jens Chr. Birch, formand for teknisk udvalg Bent Osborg samt teknisk direktør N.K. Jepsen.

mand, Gert Petersen, til at spørge forsvarsminister Knud Enggaard, om han under ministeransvarlighed vil benægte, at der findes en lyttecentral i bunkeren.

Kloak-rotterne

DET LYDER NÆSTEN for fantastisk, at danske FE-agenter kører rundt i små elbiler i en tunnel under København. Men eksisterer tunnelen – som skulle være bred nok til, at to små biler kan passere hinanden – er det blot at lægge skinner ned, så har København første etape af sin tunnelbane.

Men den beskrivelse af massiv aflytning af danskere og af udenlandske ambassader, som tidskriftet Socialistisk Information i går bragte, er langt alvorligere end eksistensen af en hemmelig underjordisk rotte-kloak. Holder oplysningerne stik, er der tale om et brud på regeringens erklæringer om, at danske statsborgere ikke overvåges af Forsvarets Efterretningstjeneste.

Tilsvarende fremstår Uffe Ellemann-Jensen hellige foragelse over polsk aflytning af den danske Warszawa-ambassade i bedste fald som rent hykleri, hvis danske myndigheder har fortsat aflytningen af udenlandske ambassaders kommunikation til og fra København oven på Kejsergade-skandalen i 1969.

De politiske reaktioner på artiklen har foreløbig været forsigtige – og skyldes det udelukkende et ønske om dokumentation, må man kræve adgang for uafhængige eksperter til at undersøge bunkeren i Rødovre og dens elektronik.

Men sagen handler også principielt om kontrol med efterretningstjenesterne, hvis ledere – som Ole Espersen sagde til TV-Avisen i aften – ikke alle nyder tillid. Der er brug for dybtgående demokratisk kontrol med tjenesterne, så længe de overhovedet eksisterer. Og her er der behov for et betydeligt stærkere organ end det fem-personers udvalg med total tavshedspligt, som både socialdemokraterne og SF i går bad justitsministeren foreslå nedsat omgående.

TEGNING: PEDER BUNDGAARD

Undergravende virksomhed

Det er blevet afsløret, at Forsvarets Efterretningstjeneste har oprettet en hemmelig, underjordisk lytcentral i København.

– Puh, man får røde ører af al det lytteri.